

WASA DAGBLAD

Nr 31 Söndagen den 11 augusti 2024

ISSN 2954-2448

**Konstens natt
15.8.2024**

**MALAXDAGEN fi-
ras i dag den
11.8.24**

**Målares-husets invigning
i Sundom**

**Tandinflamation orsakar
stroke**

**HÄR FINNS VI:
vpress.ovh**

**Vill Du bli
blog-skribent? Väl-
kommen till Wasa
Dagblad!**

**32
informativa
sidor!**

Dagstidningarnas framtid i en tid av internet, Facebook och Instagram

Medielandskapet har förändrats dramatiskt med internets intåg och sociala medieplattformar som Facebook och Instagram. Denna transformation har kastat en lång skugga över den traditionella dagstidningen, som har varit en hörnsten i informationsspridningen i århundraden.

När vi navigerar genom denna digitala era, ser framtiden för dagstidningar både utmanande och lovande ut, beroende på deras förmåga att anpassa sig och förnya sig.

Utmaningen: Konkurrera om uppmärksamhet

Dagstidningar står inför en aldrig tidigare skådad utmaning: att konkurrera om läsarnas uppmärksamhet i en värld där nyheter är tillgängliga omedelbart med en knapptryckning. Sociala medieplattformar har blivit primära nyhetskällor för många människor, och erbjuder en konstant ström av uppdateringar och information anpassad efter individuella preferenser. Denna förändring har lett till minskad upplaga och annonsintäkter för traditionella tidningar, vilket har tvingat många att minska sin verksamhet eller lägga ner helt.

Dessutom innebär sociala mediers omedelbarhet att tidningar ofta kämpar för att hålla jämna steg med nyhetsflödet. När morgonutgåvan når kioskerna kan nyhetscykeln redan ha gått vidare, vilket gör tryckta medier föråldrade och överflödiga. Detta har urholkat dagstidningarnas uppfattade värde som aktuella nyhetskällor.

Möjligheten: Återuppfinna mediet

Den digitala revolutionen erbjuder dock betydande möjligheter för tidningar som är villiga att omfamna förändring. Nyckeln till överlevnad ligger i att utnyttja tidningens unika styrkor samtidigt som man integrerar de fördelar som digitala medier erbjuder.

1. Kvalitetsjournalistik: I en era av desinformation och falska nyheter kan tidningar återbekräfta sin relevans genom att satsa på högkvalitativ, undersökande journalistik. Omfattande, välundersökta reportage som ger sammanhang och djup är något som snabba inlägg på sociala medier ofta saknar. Tidningar kan bygga förtroende genom att vara pålitliga källor för faktabaserad och djupgående information.

2. Digital integration: De flesta tidningar har redan en online-närvaro, men framtiden kräver mer än bara digitala kopior av tryckta utgåvor. Interaktiva funktioner, multi-medieinnehåll och realtidsuppdateringar kan göra nätupplagor mer engagerande. Dessutom kan användning av dataanalys för att förstå läsarnas preferenser hjälpa till att skraddarsy innehållet mer effektivt.

3. Gemenskapsengagemang: Tidningar har traditionellt spelat en viktig roll i sina gemenskaper. Genom att skapa en känsla av gemenskap online, genom forum, kommentarsfält och sociala medieengagemang, kan tidningar skapa en lojal läsarskara. Att arrangera live-diskussioner, frågestunder med journalister och samhällsevenemang kan ytterligare stärka denna relation.

4. Prenumerationsmodeller: Eftersom annonsintäkterna fortsätter att minska, måste tidningar utforska alternativa inkomstkällor. Prenumerationsbaserade modeller, särskilt de som erbjuder premiuminnehåll, kan vara en hållbar väg framåt.

Att erbjuda exklusiva artiklar, annonsfri läsning och andra förmåner kan motivera läsare att betala för innehåll.

5. Samarbeten och partnerskap: Att bilda partnerskap med teknikföretag och andra medieaktörer kan hjälpa tidningar att utöka sin räckvidd och resurser. Samarbeten kan också leda till innovativa sätt att berätta historier, till exempel genom podcaster, videoserier och interaktiva grafiker.

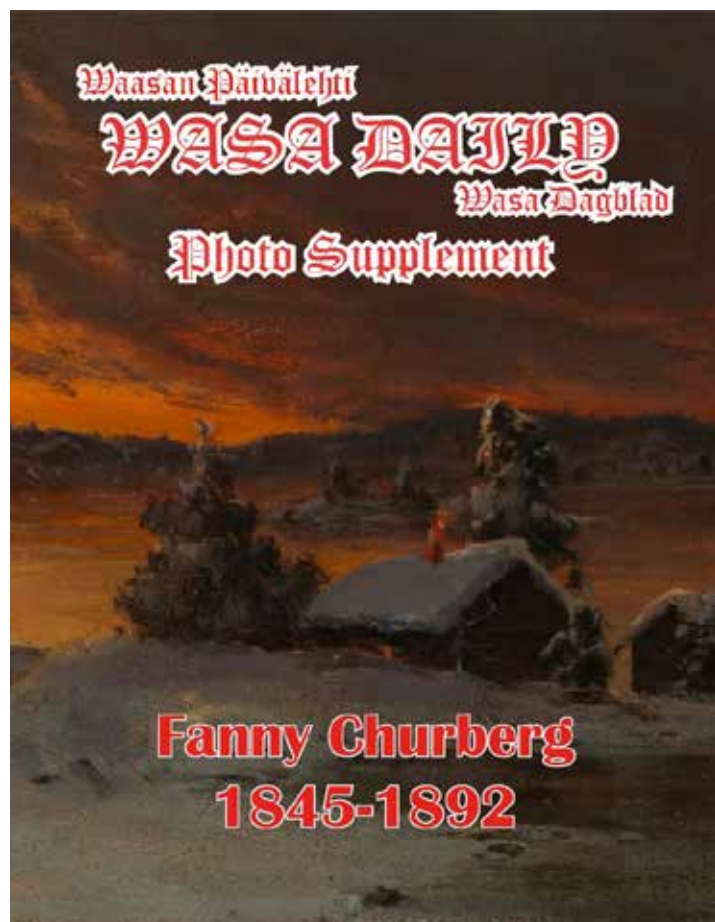
Sociala mediers roll

Även om sociala medier utgör ett hot, kan de också vara ett värdefullt verktyg för tidningar. Plattformar som Facebook och Instagram kan användas för att driva trafik till tidningarnas webbplatser, nå yngre målgrupper och marknadsföra artiklar. Genom att behärska konsten

att engagera sig på sociala medier kan tidningar förbli relevanta och utöka sin läsarkrets.

Slutsats

Dagstidningarnas framtid i den digitala eran är inte utan utmaningar, men den är långt ifrån dyster. Genom att omfamna digital transformation, upprätthålla höga journalistiska standarder och främja gemenskapsengagemang kan tidningar hitta en nisch i det moderna medielandskapet. Tidningens essens – att tillhandahålla pålitlig, djupgående nyhetsbevakning – är fortfarande ovärderlig. Mediet och metoderna måste utvecklas, men uppdraget består.

NYHETER

En magisk natt för konsten den 15.8.2024

Konstens natt firas i Vasa torsdagen den 15 augusti 2024. I år deltar ett rekordstort antal aktörer, hela 180 stycken, i evenemanget. Årets tema för festtåget är fred.

Vasaborna älskar stadens evenemang, och i år är inget undantag. Ett rekordantal aktörer kommer att erbjuda program som de själva har skapat. På torgscenen, Ritz scen och Volumes scen i kulturhuset Fanny får vi njuta av framträdanden från totalt 24 lokala band och artister. Stadshusets festsal fylls av uppvisningar från olika dansgrupper, och i huvudbibliotekets Dramasal bjuds det på teater. För barnfamiljer finns Den Klingande Grodans föreställningar och den ukrainska teatergruppen Kalam-burs skuggteater. Dessutom uppträder improvisationsteatern Intopiukeet på scenen.

– Det är verkligen fint att se att olika aktörer i Vasa återigen ivrigt deltar för att skapa Konstens natt, säger producent Geir Byrkjeland. Under Konstens natt är det fri entré till Vasas museer. Kunsts museum för modern konst, Österbottens museum och Tikanojas konsthem håller öppet kl. 15–21. På Vasas huvudbibliotek arrangeras program för alla åldrar, inklusive olika workshoppar, musikuppträdanden och teater. På Vaasan kaupunginteateri och Wasa Teater kan man följa med öppna repetitioner. Vasa stadsorkester uppträder i Köpcentret Rewell kl. 18.00–18.45.

Festtåg genom staden

En höjdpunkt under Konstens natt är festtåget som rör sig genom staden. Tåget startar kl. 19 från Vasa stadshus och går från Senatsgatan längs Hovrättsplanadens gågata för att avslutas vid torget. Sju dansande grupper deltar, bland andra Samba Energia, Peurat Ajovaloissa, Tanssiur-

heiluseura Rolling, Vaasan Nepali ry, Wasa Flamenco, Kansallispukutuulettajat – Folkdräktsvädrare och Folk-

musiksällskapet. Årets tema för tåget är fred.

Konsert på Ritz

DENNA TIDNING KAN MAN LÄSA VAR SOM HELST:

Som här intill en aktiv vulkan

Välkommen till Ritz under Konstens natt! Här uppträder lokala band hela kvällen. Mellan kl. 16-17 visar vi barnprogram i trappan och delar ut gratis popcorn till barnen. I foajén på tredje våningen kan man besöka en ny konstutställning. Ritz Lindy Hoppers dansar utanför Ritz kl. 18.30. Mer information och program

kommer!

Tidtabell för banden:

17:00 – 17:30 The Black Islanders
17:45 – 18:15 Meikäläiset
18:30 – 19:00 Sam's Garage
19:15 – 19:45 Johan & Juristerna
20:00 – 20:30 Aurium
20:45 – 21:15 Onni Pyhälahti

21:30 – 22:00 The Iltavuoro

Prata med en främling

Under Konstens natt lanseras även Vasa stads nya kampanj ”Prata med en främling”, som uppmuntrar människor att träffa nya Vasabor genom Vasa-bingo och en vänskapsbok.

– Ett syfte med kampanjen är att underlätta möten och diskussioner bland Vasabor, särskilt mellan olika befolkningsgrupper och generationer, berättar välfärdsservicens koordinator Senni Korhonen.

Att träffa andra och skingra fördomar är också ett sätt att främja fred, som är temat för Konstens natt i år.

Förmånligt med buss
I Konstens natts anda erbjuder stadens kollektivtrafik Lifti 10 % rabatt på en normalprissatt säsonsprodukt i Walthi-nätbutiken under förmånsveckan 8.8–16.8.2024. Förmånen gäller alla zoner och kundgrupper och kan lösas in i nätbutiken med rabattkoden TYKN24.

– Lämna bilen hemma under Konstens natt och ta den förmånliga bussen, uppmanar Byrkjeland deltagarna.

Bilder från förra årets Konstens natt. Källa: Vaasa.fi.

Viikon taide-elämys:

Helene Schjerfbeck

10.7.1862 - 23.1.1946

Självporträtt med svart fond, 1915

En ny väldigt liten stadsdel invigs i Vasa den 29 augusti!

I Metviksparken, strax intill skejtparken, pågår förberedelserna för den efterlängtade trafikparken och pumptrackbanan som snart står klara. Den 29 augusti är det dags för den högtidliga invigningen av dessa nya tillskott till Vasas stadsbild.

Trafikparken, som erbjuder en miniatyrversion av Vasa med välbekanta byggnader i miniformat, är utformad för att ge barn en rolig och lärorik upplevelse. Pumptrackbanan, där besökare kan åka med cykel, skateboard, rullskridskor eller sparkcykel, är redan mycket efterfrågad av stadens invånare.

– Det är fint att pumptrackbanan intresserar och är efterlängtad, men ännu ett litet tag måste man ge sig till tåls. Medan byggarbetena pågår är det absolut förbjudet att vistas på byggplatsområdet, påminner arbetsledare Janne Mattila.

Metvikens aktivitetspark har under de senaste åren utvecklats till ett populärt område för rekreation och fysisk aktivitet. Här finns redan en skejtpark, som färdigtälldes 2021, och ett utegym. Med tillägget av trafikparken och pumptrackbanan förstärks parkens attraktionskraft ytterligare.

– Medan byggarbetena i trafikparken pågår är obehörig vistelse på dess byggplatsområde också förbjuden. För att arbetena ska bli klara i tid och tryggt är det viktigt att man orkar vänta till invigningen, påpekar ansvariga trädgårdsmästaren Kaj-Erik Grandell.

Framtiden ser ljus ut för Metvikens aktivitetspark. Planer finns redan för en äventyrsskog för barn, en pulkabacke, en utsiktssplats samt idrottsplaner och lekparker. Målet är att skapa en mångsidig och inspirerande miljö som uppmuntrar till rörelse och lek för alla åldrar.

Den officiella invigningen av trafikparken och pumptrackbanan äger rum den 29 augusti, då Vasaborna äntligen får ta del av dessa nya attraktioner som kommer att berika stadens fritidsutbud.

Källa: Vaasa.fi

Malaxdagen firas i dag den 11.8.2024

Programmet är mångsidigt.

På Båtmuseet uppträder Malax hornseptett kl 13. Och kl 14 blir det allstång. Där finns också kaffeförsäljning och samtidigt kan man bekanta sig med en av Nordens bästa båtutställningar.

På paviljongen i Åminne blir det barnteater kl 13.30 . Kl 14.30 börjar festprogrammet med tal av riksdagsledamot och kommunfullmäktiges ordförande Mikko Ollikainen och Europa- och ägarstyrningsminister Joakim Strand. Årets ungdoms 2023-utmärkelsen delas ut.

Föreningsmässan i Folkparne är sevärd, med flera tiotals utställare. Och där kan man också spela minigolf.

Dagen aas av Malax kommun i samarbete med Åminne Folkpark och Kvarkens båtmuseum.

**De, som vet litet
mera
är
De, som läser Wasa
Dagblad**

Vasa stad finalist i European Green Leaf 2026

Vasa stad har nått en prestigefylld position som en av finalisterna i tävlingen European Green Leaf 2026. Tävlingen,

som organiseras av Europeiska kommissionen, syftar till att uppmärksamma europeiska städer som framgångsrikt arbetar med att möta miljötävlingar, såsom klimatförändringar, föroreningar och förlusten av biologisk mångfald.

Vasa är en av sju städer som har kvalificerat sig som finalister i tävlingen, där fokus ligger på städernas ansträngningar att skapa hållbara och hälsosamma livsmiljöer. Detta är särskilt viktigt för en stad som Vasa, som sedan länge profilerat sig som Nordens energihuvudstad med en stark bas inom energiteknik.

– ”Tävlingen Green Leaf är ett utmärkt sätt att lyfta fram Vasa som föregångare i klimat- och energifrågor. Vi är Nordens energihuvudstad och utöver vår energiteknikkompetens i världsklass vill vi nu också lyfta fram lösningar, med vilka vi skapar hälsosamma miljöer för våra invånare,” säger Suvi Aho, chef för Vasa stadsstrategi- och områdesservice. Hon påpekar även att stadens innovativa dagvattenlösningar och världens miljövänligaste passagerarfärja, Aurora Botnia, är exempel på Vasa stads höga ambitionsnivå inom miljöarbete.

Johanna Punkari, energi- och klimatsakkunnig i Vasa stad, framhäver även värdet av den feedback städerna får genom tävlingen. – ”Vi sökte också till tävlingen för att alla städer som sökt får värdefull respons av oberoende sakkunniga om hur

effektiva deras miljöåtgärder är i förhållande till andra europeiska städer,” säger hon.

Förutom Vasa tävlar städer som Agueda i Portugal, Saint-Quentin i Frankrike och Sant Boi de Llobregat i Spanien i kategorin för städer med färre än 100 000 invånare. I kategorin för städer med över 100 000 invånare tävlar Heilbronn i Tyskland, Guimarães i Portugal och Klagenfurt am Wörthersee i Österrike.

Vinnare tillkännages i oktober. Finaliststäderna kommer i oktober att presentera sina miljöplaner och kommunikationsstrategier för juryn, med målet att vinna den eftertraktade titeln. Vinnarna tillkännages den 24 oktober 2024 i årets europeiska miljöhuvudstad, Valencia i Spanien.

Titeln European Green Leaf beviljas till en eller två städer, och de vinnande städerna belönas med 200 000 euro i prispengar samt får möjlighet att arrangera flera internationella evenemang under vinnaråret.

För Vasa innebär finalplatsen redan ett viktigt erkännande för stadens arbete med hållbarhet och miljöfrågor, och hoppet om att kamma hem titeln är stort.

Vaccin mot fågelinfluensa fortfarande tillgängligt för riskgrupper i Österbotten

Österbottens välfärdsområde har påmint om att vaccinet mot fågelinfluensa fortfarande är gratis för personer som fyllt 18 år och som på grund av sitt yrke löper ökad risk att smittas.

I Österbotten hör uppskattningsvis 800 personer till en riskgrupp. Hittills har dock bara några tiotal fått vaccinet.

– Det låga intresset för vaccinet har varit överraskande, även om det är förståeligt när det är semestertider, säger Silvia Grönroos-Pada, överläkare för infektionssjukdomar. – Vi hoppas att personer som hör till riskgrupper söker sig till vaccinet nu i augusti. Det ger ett effektivt skydd mot

allvarlig sjukdom.”

Vem kan delta? Det avgiftsfria vaccinet mot aviär influensa ges till personer som fyllt 18 år och som på grund av sitt yrke löper ökad risk att smittas, till exempel personer som arbetar på fjäderfågårdar eller laboratorier.

Varför vaccinera sig? Vaccinet mot fågelinfluensa ger ett effektivt skydd mot allvarlig sjukdom som orsakas av fågelinfluensavirus. Det är särskilt viktigt för dem som löper högre risk att exponeras.

För mer information, kontakta din egen hälso- och sjukvård eller Österbottens välfärdsområde.

Ungdomars alkoholkonsumtion minskar enligt THL, men ny oro kring nikotinpåsar

Fler och fler unga dricker inte alls alkohol, men användningen av nikotinpåsar ökar.

En ny studie från Folkhälsan (THL) visar att allt färre unga i Finland dricker alkohol. Hela 35 procent av niondeklassarna uppger att de aldrig har druckit alkohol. Även rökningen har minskat.

Nikotinpåsar utgör ett nytt hot. Det finns dock ett nytt oroande trend: användningen av nikotinpåsar har ökat kraftigt sedan försäljningsförbudet upphävdes 2023. Nu uppger en fjärdedel av niondeklassarna att de har använt nikotinpåsar.

Minskningen av berusningsdrickande har avstannat

Även om allt färre unga dricker alkohol, har minskningen av berusningsdrickande avstannat. Andelen unga som dricker sig berusade varje vecka har till och med ökat något de senaste åren. Dessutom underskattar många unga de hälsorisker som är förknippade med överdrivet alkoholintag.

Vad betyder detta?

THL:s studie visar både positiva och negativa trender när det gäller ungas alkohol- och drogvanor. Det är glädjande att allt fler

unga väljer att leva ett alkoholfritt liv, men ökningen av nikotinpås-användningen är oroande.

Vad händer härnäst?

Resultaten från studien understryker vikten av förebyggande arbete. Det är viktigt att erbjuda unga människor meningsfulla aktiviteter och stöd för att göra hälsosamma val. När det gäller nikotinpåsar behövs mer forskning för att förstå de långsiktiga konsekvenserna av användningen och för att utveckla lämpliga regleringar.

Källor:

Europeisk skolundersökning om ungas alkohol- och drogvvanor (ESPAD)

**De, som vet litet
mera
är
De, som läser Wasa
Dagblad**

Välfärdsområdet ordnar framtidswebinarium

Österbottens framtid ur förenings-, organisationers och frivilligas perspektiv står i fokus när välfärdsområdet bjuder in till ett framtidswebinarium den 29 augusti. Webbinariet, som hålls via Teams klockan 14-15.30, syftar till att ge en introduktion till ämnet inför höstens kommande workshoppar.

Under hösten 2024 kommer workshoppar att arrangeras på tre orter: Vörå kommun, Kristinestad och Vasa. Dessa workshoppar, som är ett samarbete mellan Österbottens Föreningar rf., Österbottens förbund, Aktion Österbotten, projektet Organisationernas sote-förändringstöd, Leader Yhyres rf. och Österbottens välfärdsområde, är öppna för alla organisationer, föreningar och frivilliga som är verksamma i regionen.

Resultaten från dessa workshoppar kommer att användas i Österbottens förbunds strate-

giarbete samt i utvecklingen av organisations- och frivilligverksamheten. Dessutom kommer de att spela en viktig roll i utvecklingen av Österbottens välfärdsområdes organisations- och partnerskapsamarbete. För att skapa en trivsamt atmosfär och främja nätverkande serveras kaffe under workshopparna.

”Det här är en unik möjlighet för alla som är engagerade i föreningslivet och frivilligarbete i Österbotten att vara med och forma regionens framtid. Vi ser fram emot att höra olika perspektiv och idéer som kan bidra till ett ännu starkare och mer sammansvetsat samhälle,” säger en representant från Österbottens välfärdsområde.

Genom att delta i webbinariet och workshopparna kan deltagarna aktivt bidra till att forma riktlinjerna för framtida utveckling och samarbete inom regionen. Alla intresserade uppmanas att delta och bidra med sina insikter och erfarenheter.

För mer information och för att anmäla sig till webbinariet, besök Österbottens välfärdsområdes hemsida.

Studier får billigare el

Många elbolag ger rabatter för studerande.

I Vasa Elektriskas elavtal för studerande är grundavgiften 50 % billigare än den normala grundavgiften.

Elavtal för studerande är klimatvänligt och har ett koldioxidtryck som är lika med noll. Elavtalet för studerande ger ett elpris som är det samma i 12 månader, samma pris fast priserna annars kanske måste höjas i vinter.

Fanny Churbergs utställning i Stockholm

Den i Vasa födda 1800-talskonstnären Fanny Churbergs unika målningar med naturmotiv visas i Stockholm.

Sven-Harrys konstmuseums utställning ”Mot ett nytt landskap” pågår till och med den 15 september.

**De, som vet litet
mera
är
De, som läser Wasa
Dagblad**

VECKANS CITAT

Tove Teuvalla-operans recensioner

Katariina Korkman i Ilkka-Pohjalainen

”Verket lever starkt kvar på den konstnär Tove som Mia Heikkinen har karakteriserat. Ka-raktären ger energi och hedrar Tove Jansson. Heikkinens arbete charmade med sin jämnhet och artikulationen i sången var exemplarisk. Heikkinen väckte liv till liv med små saker.

Dirigent Anna-Maria Helsing dirigerade Vasa filharmoniska orkester skickligt, men ibland täckte orkestern in sångare. Akustiken i kyrkan är inte precis den lättaste.

Gunilla Hemmings intressanta text gick dock inte att missa, eftersom undertexterna fungerade kontinuerligt på båda hemspråken från monitorerna. Den djärve Pulkkis rörliga, ofta frodiga, energiska tonspråk var fullt av nyanser så att det kunde ha använts

som mer rörelse även för scenen. Alltför ofta gick solisterna nerför mittgången till altaret, frös fast på alta-rets framkant och sjöng stillastående, vänd mot publiken. Även om utrymmet är heligt är det tillåtet att röra sig.”

Samuli Tiikkaaja, HS:

”Upphovsmännen till den nya operan är alla toppproffs inom sitt område, vilket återspeglas i det högklassiga slutresultatet. Vokala prestationer var av hög kvalitet genom hela premiären, från Mia Heikkinens skickliga koloraturång och smidiga scennärvaro i rollen som Jansson till Niklas Spångbergs solida bas i rollen som pastor Annala. I Uljas Pulkkinens ton-språk bärs de vokala melodilinjerna upp av en senig, ständigt rörlig harmoni. Vasa filharmoniska orkester under ledning av Anna-Maria Helsingfors spelade skickligt på Pulkkinens välljudande orkesterväv. Ljudet skulle dock säkert bli jämnare om det fick mer luft runt sig. I kyrkliga förhållanden, det vill säga, är orkestern placerad mellan publiken och solisterna. Det finns inte heller så mycket plats i kören, så dirigent Jorma Uotinen spred ut körens verksamhet även i kyrkans korridorer.”

Rolf Nordman i Vasabladet:

”Mia Heikkinen som Tove gör en lysande roll. Hennes kontaktskapande dialoger med prästen Annala, mecenatdottern Marja och hennes pappa och den unga krigsskadade byggnadsarbetaren Johannes är rappa och utmanande. Hon får också visa sin otroliga och lekfulla ko-loratur när hon berättar om pappans silkesapa Poppolinos klättrande.

Niklas Spångberg gör en stabil och sympatisk roll som kyrkoherden Annala. Han känner av sitt stora ansvar för bygget av det nya. En härlig scen är när Tove övertalar Annala att de tillsammans skall fästa krucifixet – det enda som räddats från den nedbrunna kyrkan – på en av de vita väggarna, som ett österbottniskt trots mot arkitekten Elsi Borg.

Johanna Rusanens dramatiska sopran ger tyngd åt den erfarna kyrkoarkitekten Elsi Borg, som inte har någon förståelse för artefakter.”

EVENTEMANG

PÖRTOM KYRKA Musik i Augustikvällen

Torsdag 15.8.24 kl 20
Barnabas Mebrahtu från Eritrea, sång
Mirella Rantamäki, sång
Torsdag 22.8.24 kl 20
Fredrik Teir, sång
Pörtomkören
Arr: Närpes Församlings Musikverksamhet

TOVE TEUVALLA-OPERA

I Östermark kyrka
Sista föreställningen:
11.8. klo 15
<https://www.korsholmmusic-festival.fi/tove-teuvalla/operan-tove-teuvalla>

VAASAN MARSSI

9.-11.8.2024
Vaasan Kävelyklubi ry/rf
www.vaasanmarssi.fi

KONSTENS NATT 15.8.2024

På Konstens natt ordnas ett re-

kordstort antal program

Konstens natt firas i Vasa torsdag 15.8.2024. I år har ett rekordstort antal på 180 aktörer anmält sig till evenemang- et. Under Konstens natt ordnas också ett festtåg och dess tema i år är fred.

I stadsevenemanget, som Vasaborna älskar, deltar i år ett rekordstort antal aktörer med programinnehåll som de producerat.

På torgscenen, Ritz scen och Volumes scen i kulturhuset Fanny får vi se totalt 24 lokala band och artister. Stadshusets festsal fylls för sin del med uppvisningar av många olika dansgrupper. I huvudbibliotekets Dramasal visas teater. För barnfamiljer finns bland annat Den Klingande Grodans föreställningar och den ukrainska teatergruppen Kalamburs skuggteater. På scenen ser vi också improvisations- teatern Intopiukeet.

- det är verkligen fint att se att olika aktörer i Vasa igen ivrigt har kommit med för att skapa Konstens natt, säger producent Geir Byrkjeland.

Under Konstens natt är det gratis inträde till Vasas museer. Kuntsis museum för modern konst, Österbottens museum och Tikanojas konsthem håller öppet kl. 15-21. På Vasas huvudbibliotek ordnas program för alla åldrar, såsom olika workshoppar, musikuppträdanden och teater. På Vaasan kaupunginteateri och Wasa Teater kan man följa med öppna repetitioner. Vasa stadsorkester uppträder i Köpcentret Rewell kl. 18.00-18.45. Odotettua kansanjuhlaa Taitei-

den yötä vietetään Vaasassa 15.8.2024 karnevaalien hengessä.

IX Jorma Panula internationella kapellmästartävling

3.-7.9.24
panulacompetition.fi

CELIKIVECKAN

2-8.9.2024
Många evenemang på många ställen
www.keliakialiitto.fi

VASA STADSTEATER

CABARET-musikalen

Premiär 12.9.24
www.vaasankaupunginteateri.fi

BOKMÄSSAN I HELSINGFORS

24-27.10.24
Helsingfors mässhall
<https://kirjamessut.messukeskus.com/>

LAUTASELLA-utställningen

Specialdietsmässan
Helsingfors Mässhall
26-27.10.24
www.keliakialiitto.fi/messut

VAASA LITTFEST

tila - tillstånd
13.-17.11.2024
vaasa.fi/litffest

RUSK

19-23.11.24
Kamarimusiikkia Pietarsaaressa
Kaipuun kauneus
Kansainvälistä luovuutta vuo-

den pimeimpään aikaan ruskfestival.fi

TIKANOJA: ÅRETS KONSTHÄNDELSE I VASA

Eero Järnefelts konstutställning öppnar 23.11.2024

MEDIESPRÅK 2025: seminarium XX

Vasa 22-23 januari 2025.

Mediespråk 2025 arrangeras av Svensk presstjänst och Centret för livslångt lärande vid Åbo Akademi i samarbete med Svenska Yle, Hufvudstadsbladet Ab, HSS Media, ÅU Media, Svenska folkskolans vänner, Stiftelsen för Åbo Akademi, Svenska kulturfonden, Harry Schaumans stiftelse och Konstsamfundet.

Mediespråks språkvårdare är Jennie Storgård, Minna Levälahti och Leni Sundman på Svensk presstjänst (SPT).

I januari 2024 ordnades det välbesökta seminariet på Hanaholmen i Helsingfors.

<https://www.mediesprak.fi/seminariet/>

KOKKOLAN SYYSKAMARI

21.-24.8.2024
<https://www.kokkolansyyskamari.com/>

KARLEBY VINTERACCORDEON

Karleby vinteraccordeo
8.-15.2.2025
<https://talviharmonikka.com/>

MUSEUM

Sundom bygdeförening: Målares-husets invigning 10.8.2024

Beatrice Svarvar donerade detta hus till bydeföreningen år 2021. Huset kallades för "Målares" eftersom där hade bott en målare. Huset har ursprungligen stått på Jåfsbacken, och uppskattas vara 220 år gammalt.

För två år sedan flyttades huset till Sundom museums område och har sedan grundrenoverats. Renoveringen har kostat omkring 110.000€, men det mesta arbetet har gjorts som talkoarbete. Huset kommer att fungera som möteslokal för föreningen.

Och i går lördags var det tid för en högtidlig invigning av huset och en stor fest!

Föreningens ordförande Mia Wiik höll festtalet och för musiken svarade Sundom Spelmän, Hans Martin, Tilde Martois med flera. Juha Hartvik höll hälsningstalet och fungerade som konferencier.

KYRKA

Teuva (Östermark) kyrka: Här uppförs "Tove Teuvalla"-operan

Adress: Porvarintie 44, 64700 Teuva

Församling: Teuva församling

Byggnadsår: 1953

Arkitekt: Elsi Borg

Material: Tegel

Sittplatser: 750

Östermarks kyrka är en arkitektonisk pärla belägen i hjärtat av Östermark, byggd 1953 enligt arkitekt Elsi Borgs ritningar. Denna långkyrka med ett fronttorn, byggd i tegel, erbjuder en unik miljö för både historiska och andliga evenemang.

Kyrkan byggdes efter att den gamla kyrkan förstördes i en brand 1950. Byggnaden skyddades av kyrkostyrelsens beslut

2019, vilket understryker dess kulturhistoriska betydelse. På grund av inflationen räckte inte försäkringsersättningen för den tidigare kyrkan, så den nya kyrkan byggdes huvudsakligen med donationsmedel, vilket visar på gemenskapens starka engagemang och sammanhållning.

Byggnadens arkitektoniska detaljer är imponerande: ett brant sadeltak, ett tvåskeppigt kyrkorum och dekorativa pelarskapar en harmonisk atmosfär. Kyrkklockorna, från 1865 och 1972, kallar fortfarande församlingen till gemensamma stunder.

Interiörens skönhet och konst

Kyrkans interiör är lika imponerande som dess yttre arkitektur. Med en yta på 800 kvadratmeter

rymmer kyrkan 750 sittplatser, och altartavlan "De tio jungfrurna", som är Tove Janssons enda altartavla, fångar blicken. Altartavlan färdigställdes 1953 och är fortfarande en viktig del av kyrkans inredning.

Elsi Borgs designade predikstolen och T. J. Korpis träsniderier som föreställer aposteln Paulus, evangelisterna och Mose förhöjer rummets värdighet. Kyrkans takkronor, som ursprungligen tillverkades för Lumivaaras kyrka i det avträdde Karelen, fördes till Östermark på grund av kriget och installerades i kyrkan 1978. Församlingssalen pryds av ett verk av textilkonstnären Kaarina Heikinheimo.

Kyrkans orglar är också en viktig del av dess musikaliska

arv. De ursprungliga orglarna, tillverkade av Kangasala orgelfabrik 1953, ersattes 1994 med nya orglar byggda av Orgelbyggeri Veikko Virtanen, med en fasad designad av Carl-Johan Slotte.

Upplev Östermarks kyrkas unika atmosfär

Östermarks kyrka är inte bara ett religiöst centrum utan också ett kulturellt landmärke som erbjuder en plats för musik, konst och gemenskap. Kom och upplev denna historiska kyrka, som bland annat varit skådeplats för operan "Tove i Östermark", och låt dess rika historia och vackra arkitektur inspirera dig.

KLIMATFÖRÄNDRINGEN

Juli 2024: Den näst varmaste månaden globalt, nära rekordet från 2023

Enligt den senaste rapporten från Copernicus Climate Change Service var juli 2024 den näst varmaste månaden som någonsin registrerats globalt, endast något svalare än juli 2023. Med en genomsnittlig yttemperatur på 16,91°C var månaden 0,68°C över medelvärdet för juli under perioden 1991-2020 och bara 0,04°C kallare än rekordet från förra året.

Denna statistik markerar slutet på en anmärkningsvärd 13-månadersperiod där varje månad satte rekord som den varmaste av sitt slag sedan tillförlitliga mätningar började. Denna långvariga värmebölja är ovanlig men inte utan tidigare exempel – en liknande trend inträffade under den starka El Niño-händelsen 2015/2016.

En närmare titt på värmen

Även om juli 2024 inte överträffade det totala rekordet från juli 2023, noterades ändå jordens två varmaste dagar någonsin, med globala medeltemperaturer på 17,16°C och 17,15°C den 22 och 23 juli. Med tanke på den lilla skillnaden och den inneboende osäkerheten i data är det omöjligt att med säkerhet säga vilken dag som var varmare, men betydelsen av en sådan extrem värme är tydlig.

Denna juli var också en påminnelse om den pågående trenden med stigande temperaturer. Månaden var 1,48°C varmare än det uppskattade förindustriella genoms-

nittet (1850-1900), en dyster indikator på hur mycket den globala temperaturen har förändrats på grund av mänsklig aktivitet.

Året hittills och vad som väntar

Den bredare bilden för 2024 är lika oroande. Årets globala temperaturavvikelse (januari-juli) är 0,70°C över medelvärdet för 1991-2020, vilket gör det 0,27°C varmare än samma period 2023. Denna avvikelse antyder att 2024 är på väg att potentiellt överträffa 2023 som det varmaste året som någonsin registrerats, såvida inte det sker en oväntad och betydande temperaturminskning under de kommande månaderna – en händelse som är extremt sällsynt i historiska data.

Europa och utanför: Regionala värmeböljor och svalare områden

I Europa var juli 2024 särskilt varm, med temperaturer i genomsnitt 1,49°C över baslinjen för 1991-2020, vilket gör den till den näst varmaste juli för kontinenten, efter juli 2010. Södra och östra Europa drabbades hårdast av värmen, me-

dan nordvästra Europa upplevde mer måttliga förhållanden.

Globalt sett hade regioner som västra USA, västra Kanada, större delen av Afrika, Mellanöstern, Asien och östra Antarktis de största avvikelserna från genomsnittstemperaturerna. Däremot registrerade områden som västra Antarktis, delar av USA, Sydamerika och Australien temperaturer under genomsnittet, vilket illustrerar den komplexa och ojämna karaktären av klimatpåverkan.

Också haven känner av värmen

Världshaven speglade denna uppvärmningstrend. Havsyntans temperatur (SST) över 60°S–60°N nådde 20,88°C i juli 2024, den näst högsta temperaturen som någonsin registrerats för månaden, bara 0,01°C under rekordet som sattes i juli 2023. Detta markerar slutet på en 15-månadersperiod där SST konsekvent har satt månadsrekord.

Det är värt att notera att medan delar av ekvatoriella Stilla havet visade kallare än genomsnittli-

ga temperaturer, vilket tyder på en utvecklande La Niña, förblev lufttemperaturen över oceanerna ovanligt hög i många regioner och förvärrade effekterna av den globala uppvärmningen.

Implikationer för framtiden

Den ihållande höga temperaturen understryker hur brådskande det är att hantera klimatförändringarna. När 2024 närmar sig att bli det varmaste året som någonsin registrerats, fungerar data från juli som både en varning och en uppmaning till handling. De mönster vi ser är inte isolerade anomalier utan en del av en större trend som kräver global uppmärksamhet och samordnade ansträngningar för att mildra de värsta effekterna av en snabbt uppvärmande planet.

Om dessa trender fortsätter kommer återverkningarna att kännas över ekosystem, ekonomier och samhällen världen över, vilket gör det allt viktigare att påskynda insatserna mot hållbara lösningar.

KLIMATFÖRÄNDRINGEN

Stora städer mycket hetare än omgivande landsbygd – En växande fara med klimatförändringarna

Städer, särskilt stora sådana, blir allt varmare än sina omgivande landsbygdsområden. Detta fenomen, känt som "urban heat island effect" eller "stadens värmeö", innebär att temperaturen i urbana miljöer kan vara betydligt högre än på landsbygden.

Konsekvenserna är allvarliga och kan påverka människors hälsa negativt, bland annat genom att öka risken för hjärt- och kärlsjukdomar, luftvägsproblem och värmeslag. Med klimatförändringarna som hotar vår planet blir problemet med städernas värmeö alltmer akut.

Anledningen till värmeön är den artificiella infrastrukturen och de mänskliga aktiviteter som präglar städer. Jämfört med landsbygden, som ofta täcks av gräs, grödor, buskar eller skog, har urbana områden en betydligt större andel

asfalterade ytor. Vegetation hjälper till att kyla ner luften, medan asfalt och betong däremot absorberar värme, vilket leder till temperaturökningar. Dessutom bidrar byggnader och smala gator till att fånga värme genom att begränsa luftflödet. Även mänskliga aktiviteter, som uppvärmning av byggnader och bilkörning, ger upphov till ytterligare värme i stadsmiljön.

Sammantaget leder alla dessa faktorer till en urban värmeö-effekt, som är som mest påtaglig under natten. Då kan temperaturen i städer vara upp till 10°C högre än på landsbygden. Detta beror på att värmen som lagrats i byggnader och vägar under dagen avges under natten.

Effekten är särskilt tydlig i större städer. Exempelvis registreras regelbundet temperaturer i centrala London och Paris som är cirka 4°C högre än i omgivande landsbygd på natten. Både dessa städer, liksom många andra runt om i Europa och värl-

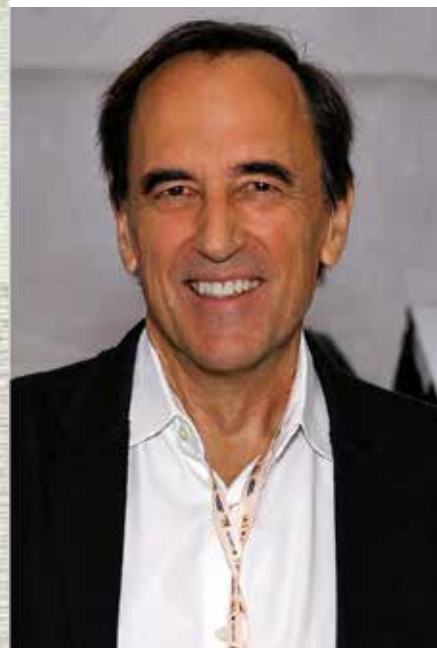
den, upplever värmepåfrestningar som leder till folkhälsoproblem.

För att hantera detta växande problem arbetar stadsplanerare och lokala myndigheter med att utveckla strategier för att minska värmepåfrestningen i städer. Lösningarna kan innefatta att öka andelen så kallad grönblå infrastruktur. Exempel på detta är ökad vegetations-täckning, till exempel genom gröna tak, och mer vattenytor. För att kunna genomföra dessa förändringar behöver man dock först skaffa sig en detaljerad bild över hur temperaturen varierar inom de urbana miljöer som man ansvarar för.

Att hantera städernas värmeö är en viktig del av arbetet för att göra städer mer hållbara och hälsosamma att leva i, särskilt med tanke på de framtida klimatförändringarna. Genom att minska värmepåfrestningen kan vi skapa en bättre livskvalitet för invånarna och samtidigt bidra till en mer hållbar framtid.(KÄLLA: C3S)

LITTERATUR

Jeff Goodell: Krönikören om klimatförändringar

Jeff Goodell har framtått som en av de mest framträdande rösterna om klimatförändringar i den litterära världen. Hans två senaste verk, "The Heat Will Kill You First" och "The Water Will Come", ger en skarp men nödvändig bild av den typ av värld som klimatförändringarna förbereder för oss.

Jeff Goodell är en välkänd amerikansk författare som har ägnat sin karriär åt att studera och rapportera om klimatförändringar. Goodell är född 1959 i Palo Alto, Kalifornien, och har upplevt ett omväxlande liv före sin karriär som författare. Han har arbetat som blackjack-dealer, glasmontör, städare, bartender, professio-

nell motorcyklist, redaktör för en rysk litterär tidskrift och teknikskribent på Apple.

Goodells mångsidiga bakgrund kan ha påverkat hans förmåga att närma sig klimatförändringarna från olika perspektiv. Han har lyckats kombinera vetenskaplig stringens och mänskligt berättande på ett sätt som gör hans böcker både informativa och engagerande.

Goodell är också en aktiv social influencer. Han har varit gästforskare i Nya Amerika och fick ett Guggenheim-stipendium 2020. Dessutom är han en regelbunden kommentator i olika medier.

Även om Goodells liv har varit fullt av äventyr och arbetslivserfarenheter, har han hittat sitt kall i att studera klimatförändringar. Hans skrifter är viktiga röster som hjälper oss att förstå omfattningen och konsekvenserna av denna globala utmaning.

"The Heat Will Kill You First" är en djupdykning i de förödande effekterna av en värmebölja. Goodell beskriver inte bara stigande temperaturer, utan studerar dess konkreta konsekvenser för människor, samhälle och ekosystem. Boken är både vetenskapligt informativ och mänskligt berörande, och den har fått mycket beröm från både kritiker och läsare.

"The Water Will Come" fokuserar å andra sidan på hotet från stigande havsnivåer. Goodell undersöker noga hur klimatförändringarna förändrar livet i kustområdena och vilka konsekvenser de kommer att få globalt. Boken är både en varning och en uppmaning till handling, och den har väckt en debatt om hur vi kan förbereda oss för framtida utmaningar.

Goodells skrivstil är tydlig och informativ, men samtidigt lyckas han förmedla en kän-

sla av brådska till läsaren. Hon kombinerar vetenskapliga fakta med personliga berättelser, vilket gör hennes böcker både informativa och inspirerande.

"Goodell är en mästare på att berätta historier som får oss att tänka och agera", skrev The New York Times Book Review. "The Heat Will Kill You First" är en oroväckande och nödvändig bok."

"Water Is Rising" har fått beröm för att ge en realistisk och konkret bild av effekterna av havsnivåhöjningen. "Goodell har lyckats fånga läsarens uppmärksamhet och väcka oro inför framtiden", skrev The Guardian.

Kuva: Author Jeff Goodell at the 2023 Texas Book Festival in Austin, Texas, United States. Larry D. Moore
Creative Commons Attribution 4.0

ASTRONOMI och ASTROLOGI

Merkurius Retrograd: Ett verkligt men magiskt fenomen i augusti 2024

När augusti 2024 rullar in är det dags för ännu en period av Merkurius retrograd, ett astrologiskt fenomen som fångar uppmärksamheten hos både stjärnskådare och astrologentusiaster. Denna händelse, som ofta beskylls för kommunikationsproblem, resekaos och tekniska störningar, är djupt rotad i både astronomiska observationer och kulturell folklöre.

Vad är Merkurius retrograd? Merkurius retrograd inträffar när planeten Merkurius ser ut att röra sig bakåt i sin omloppsbana, sett från jorden. Detta är en optisk illusion som inträffar tre till fyra gånger om året och varar i ungefär tre veckor varje gång. I verkligheten rör sig Merkurius inte bakåt, utan det är när den passerar jorden i sin omloppsbana som den verkar göra det.

Under augusti 2024 pågår retrograd från den 4 augusti till den 28 augusti. Under denna period rör sig Merkurius genom Jungfruns tecken, vilket den också styr, vilket enligt astrologer förstärker effekterna av denna period.

Merkuriusretrogradiastrologin Inom astrologin styr Merkurius kommunikation, resor, teknik och informationsutbyte. När Merkurius är retrograd anses dessa områden vara mer benägna till miss-

förstånd, förseningar och fel. Avtal som undertecknas, e-post som skickas eller reseplaner som görs under Merkurius retrograd anses ofta vara mer utsatta för problem.

Astrologer råder ofta till försiktighet under Merkurius retrograd och föreslår att man granskar detaljer noga, dubbelkollar kommunikationer och undviker att fatta stora beslut tills retrograden har passerat. Det är en tid då det rekommenderas att reflektera och omvärdera snarare än att starta nya projekt.

Augusti 2024 retrograd i Merkurius framhäver uppmärksamhet på detaljer, praktiska bekymmer och dagliga rutiner. Denna period kan medföra utmaningar relaterade till organisation, hälsa och analytiskt tänkande. Missförstånd kan uppstå oftare i professionella miljöer eller i frågor relaterade till hälsa och service.

Den kulturella betydelsen av Merkurius retrograd Merkurius retrograd har blivit ett kulturellt fenomen och används ofta humoris-

tiskt för att förklara vardagliga missöden. Från missade möten till datorhaverier, många människor hänvisar till Merkurius retrograd som en praktisk förklaring till livets små irriterande problem.

Det är dock viktigt att närma sig detta fenomen med ett balanserat perspektiv. Medan vissa människor tycker det är användbart att anpassa sina aktiviteter efter astrologiska insikter, ser andra Merkurius retrograd som en påminnelse om vikten av att sakta ner och öva tålmod, oavsett deras tro på astrologi.

Tips för att navigera under Merkurius retrograd Oavsett om du är en stark troende på astrologi eller bara nyfiken, här är några praktiska tips för att hantera Merkurius retrograd:

Dubbelkolla allt: Se till att alla detaljer i dina reseplaner, arbetsprojekt och andra viktiga åtaganden är bekräftade och ha reservplaner redo.

Utnyttja tiden för reflektion: Använd denna period för

att omvärdera tidigare projekt, relationer eller beslut. Fundera över vad som kanske behöver justeras snarare än att starta nya projekt.

Var flexibel: Var beredd på det oväntade och försök att vara anpassningsbar när planer går snett.

Vad händer härnäst? När Merkurius retrograd i augusti 2024 närmar sig sitt slut den 28 augusti, kommer många att dra en lättnadens suck. Oavsett om du tror på dess astrologiska påverkan eller inte, kan denna period fungera som en påminnelse om vikten av mindfulness, förberedelse och anpassningsförmåga i vår snabbvärdiga värld.

För dem som följer astrologi markerar slutet av Merkurius retrograd en återgång till smidigare kommunikation och planering. För andra kan det helt enkelt signalera slutet på en intressant period där himmelska händelser möter mänsklig nyfikenhet och kulturellt uttryck.

ASTRONOMI

Blicka uppåt! Perseidernas meteorsvärm lyser upp juli- och augustinätterna

Alla stjärnskådare, gläd er! Den årliga Perseidernas meteorsvärm pågår nu och bjuder på ett himmelskt fyrverkeri från mitten av juli till slutet av augusti. Även om du kan fånga en glimt av en enstaka meteor tidigare i månaden drar den riktiga showen igång den här veckan och kulminerar i mitten av augusti.

I år förväntas Perseiderna nå sin topp natten mot den 13 augusti. Under idealiska förhållanden, med en mörk himmel fri från ljusförore-

ningar, kan observatörer förvänta sig att se upp till 90 meteoror i timmen strila över himlavalvet.

Vad är Perseiderna? Perseidernas meteorsvärm uppstår när jorden passerar genom det dammiga debrisfället som lämnats kvar av kometen Swift-Tuttle. När dessa små stenar och ispartiklar kolliderar med vår atmosfär vid höga hastigheter brinner de upp och skapar de ljusstarka strimmor vi kallar meteoror eller stjärnfall.

Perseiderna är kända för sina snabba och ljusa meteoror, som ofta lämnar efter sig ljussvansar. De producerar också generellt sett fler meteoror per tim-

me jämfört med andra meteorsvärmar.

Hur man ser Perseiderna

För att maximera dina chanser att få en skymt av Perseidernas meteorsvärm, följ dessa tips:

Leta upp en mörk plats långt bort från ljusföroreningar. Ljusföroreningar kan avsevärt minska antalet meteoror du ser.

Ge dig ut efter midnatt, eftersom det är då radian-ten, det område på himlen där meteorerna verkar komma ifrån, befinner sig som högst på himlen.

Ha tålamod! Låt dina ögon vänja sig vid mörkret i minst 30 minuter.

Ta med en filt eller campingstol för att göra det be-

kvämt. Du kommer att titta uppåt under en längre tid.

Låt inte månen förstöra showen

I år får stjärnskådare en bonus! Perseidernas topp sammanfaller med en första kvartmåne, vilket betyder att månens ljus är minimalt och inte kommer att störa meteorskottet.

Så saml dina vänner och familj, packa en picknickfilt och åk till en mörk plats. Med lite tålamod och en klar himmel kan du få bevittna en hisnande uppvisning av himmelska fyrverkerier courtesy av Perseidernas meteorsvärm.

HÄLSA

Bearbetat kött och demens: Ny forskning visar på ett oroande samband

Nya forskningsrön har ökat oron över hälsoriskerna med bearbetat kött, särskilt dess potentiella påverkan på hjärnhälsan. En studie som presenterades vid Alzheimer's Association International Conference har lagt till bevis för att en kost rik på bearbetat rött kött kan vara kopplad till en ökad risk för demens.

Studien och dess resultat
Studien, som följde över 130 000 vuxna under mer än fyra decennier, visade att personer som konsumerade minst två portioner bearbetat rött kött per vecka hade en 14 % högre risk att utveckla demens jämfört med de som åt färre än tre portioner per månad. Bearbetat rött kött, som bacon, korv och charkprodukter, innehåller ofta konserveringsmedel som nitriter och höga nivåer av natrium, vilket tros bidra till kognitiv nedgång.

Intressant nog visade studien också att varje ytterligare daglig portion av bearbetat rött kött motsvarade en ko-

gnitiv åldring på 1,6 år. Denna effekt var särskilt tydlig i de delar av hjärnan som är ansvariga för språk och exekutiv funktion, vilket är avgörande för beslutsfattande och beteendekontroll.

Bearbetat vs. obearbetat kött: En viktig skillnad

Det är viktigt att notera att obearbetat rött kött, som färskt nötkött eller lamm, inte var kopplat till samma kognitiva risker. Faktum är att måttlig konsumtion av obearbetat kött till och med kan ha en skyddande effekt på hjärnhälsan, även om detta område kräver ytterligare forskning. Skillnaden mellan bearbetat och obearbetat kött är avgörande, eftersom det tyder på att de skadliga effekterna sannolikt beror på de tillsatser och konserveringsmetoder som används i bearbetat kött, snarare än själva köttet.

Större hälsoimplikationer

Denna forskning överensstämmer med tidigare studier som har kopplat bearbetat

kött till en rad hälsoproblem, inklusive hjärtsjukdomar, cancer och diabetes. De höga nivåerna av matfetter, natrium och kemiska konserveringsmedel i bearbetat kött är kända för att bidra till dessa tillstånd, som också är riskfaktorer för demens.

Kostrekommendationer för hjärnhälsa

Mot bakgrund av dessa resultat rekommenderar hälsospecialister att minska intaget av bearbetat rött kött och ersätta det med hälsosammare alternativ. Att införliva mer växtbaserade livsmedel som nötter, bönor och grönsaker i kosten minskar inte bara risken för demens utan stöder också det allmänna välbefinnandet. För dem som har begränsad tillgång till färska produkter kan alternativ som konserverade bönor (med reducerat natriuminnehåll) och frysta grönsaker vara praktiska och näringsrika substitut. Helhetsperspektivet Även om studiens resultat är

övertygande är det viktigt att komma ihåg att kosten bara är en del av pusslet när det gäller att förebygga demens. Ett holistiskt förhållningssätt till hjärnhälsa inkluderar också regelbunden fysisk aktivitet, tillräcklig sömn, socialt engagemang och mental stimulans. Eftersom vi lever längre blir de val vi gör idag kring vad vi äter allt viktigare för vår kognitiva hälsa. Att minska konsumtionen av bearbetat kött kan vara ett enkelt men betydelsefullt steg för att bevara hjärnans funktion och minska risken för demens när vi åldras.

Sammanfattningsvis understryker den växande mängden bevis mot bearbetat kött vikten av att göra medvetna kostval för att upprätthålla hjärnhälsan. Även om fallet inte är avgjort, tyder den nuvarande forskningen starkt på att när det gäller bearbetat kött är mindre mer – inte bara för våra hjärtan, utan också för våra hjärnor.

Tandinflammation orsakar stroke hos unga, enligt en finländsk studie

Skyddar mot blodpropp i hjärnan

En ny finsk studie har kopplat parodontit, en allvarlig form av tandköttssjukdom, till en ökad risk för stroke hos unga vuxna. Forskningen, som publiceras i tidskriften »Journal of dental research«, fann man att personer i åldern 18 till 49 år med parodontit var betydligt mer benägna att drabbas av kryptogen ischemisk stroke (CIS), en typ av stroke med okänd orsak. Studien fann också ett samband mellan nyligen genomförda invasiva tandingrepp och en ökad risk för stroke, särskilt hos personer med ett hjärtfel som kallas patenterad foramen ovale (PFO). Forskare tror att inflammationen som orsakas av parodontit kan spela en roll i utvecklingen av blodproppar, vilket kan leda till stroke. Dessutom kan tandingrepp introducera bakterier i blodomloppet, vilket potentiellt ökar risken för stroke hos mottagliga individer. I studien betonas vikten av god munhälsa, särskilt för unga. Regelbundna tandkontroller och korrekt munhygien kan hjälpa till att förebygga parodontit och dess associerade hälsorisker.

Den nya alzheimermedicinen kommer till Finland nästa år?

Alzheimers sjukdom är en förödande sjukdom som gradvis tar bort minnet och tankeförmågan. Även om det ännu inte finns något perfekt botemedel finns det ljus i slutet av tunneln vid horisonten. Den amerikanska läkemedelsmyndigheten FDA har godkänt ett nytt alzheimerläkemedel, Lecanemab, för tidig behandling av sjukdomen.

Lecanemab är ett så kallat sjukdomsmodifierande läkemedel som tar bort plack från hjärnan, så kallad beta-amyloid. Dessa plack har kopplats till utvecklingen av Alzheimers sjukdom. Även om läkemedlet ännu inte har visat sig förlänga livet på patienter eller bota sjukdomen, har det visat lovande resultat genom att bromsa sjukdomsförloppet.

Lecanemab har i kliniska

prövningar visat sig signifikant minska amyloida plack i hjärnan. Detta är ett viktigt steg framåt, eftersom tidigare studier har antytt att amyloida plack är en nyckelfaktor i patologi vid Alzheimers sjukdom. Även om Lecanemab är ett lovande läkemedel är det viktigt att komma ihåg att det ännu inte är allmänt tillgängligt. Läkemedlets säkerhet och effekt behöver fortfarande undersökas mer ingående. Dessutom kan priset vara högt till en början, vilket kan begränsa dess tillgänglighet.

I Finland förväntas lecanemab komma nästa år om det godkänns av den finska läkemedelsmyndigheten Fimea, men introduktionen av läkemedlet kommer att kräva noggrann utvärdering och ett tydligt urval av patienter.

Det är viktigt att betona att forskningen kring Alzheimers sjukdom pågår och att nya behandlingar utvecklas hela tiden. Lecanemab är ett av

de lovande alternativen, men det är ännu inte lösningen på alla problem för personer med Alzheimers sjukdom. Mer forskning och utveckling behövs för att besegra Alzheimers en gång för alla.

Det finns dock anledning att hoppas att det i framtiden kommer att finnas möjlighet till effektivare behandlingar och till och med förebyggande av sjukdomen.

Obs:

Denna artikel är skriven på ett icke-tekniskt sätt och ersätter inte informationen från läkaren. Personer med Alzheimers sjukdom bör diskutera sina behandlingar med sin egen läkare.

PS

Europeiska läkemedelsverket har inte godkänt denna medicin och när den kommer till Finland är därmed helt öppet.

Linda Tigerstedt talade om ulcerös colit

En av sommarens sommarpratörer i Radio Vega är Linda Tigerstedt som för något år sedan insjuknade i ulcerös colit, en tarmsjukdom som kom att förändra hennes liv.

Hon berättar ingående om hur det är att sitta på wc flera timmar per dag och hur man då gärna reserverar någon bra bok att läsa.

Varje år diagnostiseras omkring 3000 finländare med en tarmsjukdom. En av dem som insjuknat är Linda Tigerstedt. Som utbildad näringsrådgivare kan hon använda sig av sina egna erfarenheter i arbetet. Hon lyfter upp att vi äter för mycket processad mat, för mycket fet mat, för mycket rött kött, för mycket salt men också för mycket socker. Vi äter helt enkelt för mycket, men det vi får i oss är näringsfattigt. Vi behöver tillräckligt med protein, goda fetter, grönsaker och fibrer för att orka och må bra. Dessutom sitter vi för mycket stilla, säger Linda Tigerstedt.

Jordprodukter, kompostjord och legionella-bakterier: varningar och tips

Hemträdgårdsmästare, var försiktiga!

Hantering av jord- och kompostprodukter kan utgöra en hälsorisk eftersom de kan innehålla legionellabakterier. Detta är inget nytt problem – under 2023 identifierades jord som smittkälla i fem fall av legionellos, av totalt 54 fall. Detta väcker frågan: Vad bör vi veta om legionellabakterier, deras historia och behandling?

Legionellabakterier har fått sitt namn efter ett amerikanskt legionärsmöte som hölls 1976. Många deltagare insjuknade i lunginflammation. Efter epidemin hittades bakterier av släktet Legionella i hotellets vattensystem. Legionellabakterier är vanliga i naturliga vatten och jordar och kan orsaka allvarlig sjukdom hos människor, särskilt i vattensystem som duschar, bubbelpooler och kylsystem.

Legionellabakterier sprids via luftvägarna via en inhalerad aerosol. De kan orsaka allvarlig lunginflammation, särskilt hos äldre personer och personer med försvagat immunförsvar. Symtom på lunginflammation kan vara feber, hosta, andfåddhet och bröstsmärtor. Vid misstanke om legionellainducerad lunginflammation är det viktigt att omedelbart söka läkarvård.

Lunginflammation orsakad av legionella behandlas vanligtvis med antibiotika som azitromycin eller levofloxacin. Behandlingens effekt påverkas av patientens allmäntillstånd och eventuella andra sjukdomar. Dessutom är det viktigt att minimera exponeringen för legionellabakterier genom förebyggande åtgärder.

Vid hantering av jord och kompostprodukter bör särskild försiktighet iakttas. Undvik att blåsa upp dem i luften, skydda sår på händerna och använd skyddshandskar. Tvätta händerna noggrant efter hantering och förvara jordpåsar borta från solljus. Efterlevnad av förebyggande åtgärder är nyckeln till att minimera riskerna med legionellabakterier.

Här är de anvisningar som Institutet för

hälsa och välfärd publicerade i våras:

Undvik att blåsa in jord och kompost i luften du andas.

Skydda sår på händer och trasig hud.

Använd skyddshandskar och tvätta händerna noggrant i slutet.

Öppna jordpåsen med öppningen vänd bort från ansiktet.

Fukta kompost eller kompost med lågt vattentryck, till exempel en vattenkanna, om det behövs.

Tvätta från jord- eller kompostmaterialredskap med lågt vattentryck.

Förvara jordpåsar borta från solen, eftersom innertemperaturen på påsen som förvaras i solen är mellan 20°C och 40°C, vilket är idealiskt för legionellabakterier att föröka sig.

Om dammet inte kan minskas på annat sätt, skyddar FFP-2 och FFP-3 nivåskydd mot exponering. Kom ihåg att placera skyddet tätt på ansiktet. (Källa: bland annat thl.fi)

MUSIK

Indica i Brändö kyrka en vecka sedan

Indica är ett finländskt rockband som bildades 2001. Bandets musik kombinerar rock och pop och är även influerad av klassisk musik. Indica blev känt för allmänheten, särskilt under ledning av singer-songwritern Jonsu (Johanna Salomaa). Bandets låtar är ofta melodiska och har ett starkt atmosfäriskt och visuellt element. Indicas mest kända låtar är "Eternal River", "Behind the Mountains" och "Worst Today". Bandet har gett ut flera album på både finska och engelska, och det har också fått mycket uppmärksamhet internationellt. Indica har medverkat i olika musikevenemang och festivaler och samarbetat med bland annat bandet Nightwish. Bandet har fått en bred fanskara både hemma och utomlands.

Gårdagens konsert var en del av programmet för **Korsholm Music Festival..**

KONSTHISTORIA

Fanny Churberg: Konstnär med hela sitt hjärta

Fanny Churberg föddes den 12 december 1845 i dåvarande Nikolajstad, nuvarande Vasa. Hon var det tredje barnet i en familj med sju barn, där fadern Matias Christian Churberg var läkare och modern Maria Ulrika Perander. Fyra av barnen dog i ung ålder, och Fanny växte upp med sina två yngre bröder, Waldemar och Torsten.

Som tonåring skickades hon till Borgå för att gå i skola på Emma Christina Peranders flickpensionat åren 1857–1859. Hon gick också på flickskolan i Viborg åren 1860–1861. Modern dog redan 1858, när Fanny var bara 12 år gammal, och fadern dog 1865, när Fanny var 20 år. Syskonen flyttade till Helsingfors för att bo hos sin faster. Fanny var möjligen förlovad med Berndt Lindholm, men de gifte sig aldrig.

I Helsingfors började Fanny Churberg sina konststudier genom att ta privatlektioner. Hennes lärare var Selma Schaeffer och Alexandra Frosterus-Såltin (1865–1866), Emma Gyldén och Berndt Adolf Lindholm (1866–1867). Hon fortsatte sina studier som privat elev för Carl Ludwig åren 1867–1868 och 1871–1874 i Düsseldorf, Tyskland, där det fanns en välrenommerad konstakademi. Men hon återvände alltid till Finland för att måla under somrarna. Hon var också en av de första finska konstnärerna som studerade i Paris. Churberg var privat elev till Vilhelm von Gegerfelt i Paris år 1876. År 1878 besökte hon världsutställningen i Paris, och henn-

nes intresse för folkkonst ökade.

Churberg är en av de mest betydelsefulla figurerna i Finlands konsthistoria. Hennes korta men intensiva karriär lämnade ett bestående avtryck på den nationella konstscenen. Churbergs produktion är ex-

ceptionellt kraftfull och personligt präglad, och hennes målningar fascinerar och inspirerar än idag.

Churberg var en av de modiga kvinnor som bröt mot traditionella könsroller. Hon studerade konst i Düsseldorf, vilket var ovanligt

för kvinnor vid den tiden. Åren i Tyskland stärkte hennes intresse för landskapsmålning, som senare blev hennes huvudsakliga inriktning.

I Churbergs målningar är naturen mer än bara en bakgrund; den är huvudpersonen. Hon fångade den finländska naturens djupaste väsen, dess ljus, färger och stämningar. Hennes verk innehåller både kraft och råhet, men också djup kärlek och förståelse.

Churbergs mest kända målningar inkluderar "Efter åskan", "Höst i Borgå" och "Tallskog". Dessa verk är som fönster till en annan värld, där naturen är både vacker och skrämmande, lugn och stormig. Churberg lyckades förmed-

la en helhetsupplevelse till betraktaren som dröjer kvar länge.

Tyvärr blev Churbergs konstnärliga karriär kort av flera orsaker, bland annat på grund av hennes brors och hennes egen sjukdom. Karriären avbröts år 1880. Innan dess hade hon dock målat cirka 300 verk. Hon dog år 1892. Hennes död var en stor förlust för konstvärlden, även om hennes betydelse för den finska konsten blev uppenbar först i början av 1900-talet.

I Arena-tidningen nummer 1 år 1920 skrev Signe Tandefelt en lång artikel om Fanny Churberg. Artikelns sista stycke lyder: "Intensiteten som hon lade i allt sitt arbete genom livet, i yttre och inre

upplevelser, kunde inte undgå att tära på hennes livskraft och redan år 1892 var den slut för alltid. Hennes oavbrutna, outtröttliga liv fullt av arbete, Fanny Churberg ägnade endast några få år åt konstnärligt skapande, men det hon producerade under dessa år tillhör det bästa och mest personliga i finsk konst."

Fanny Churberg är fortfarande en av Finlands konstvärlds klarast lysande stjärnor. Hennes verk fortsätter att inspirera och förvåna generationer.

(Källa: bl.a. Wikipedia)

RUSSIAN WAR AGAINST UKRAINE

Russia Brought the War to Our Land, and It Should Feel What It Has Done – Address by the President

I wish you good health, fellow Ukrainians!

Today, three reports have already been made by Commander-in-Chief Syrskyi – productive reports, exactly the kind our country needs now.

I am grateful to each warrior, each soldier and commander who ensures the defense of our Ukrainian positions and the fulfill-

ment of our defensive tasks. Ukrainians know how to achieve their goals. And achieving the goals at war was not our choice. Russia brought the war to our land, and it should feel what it has done. We strive to achieve our goals as soon as possible in peacetime – under just peace conditions. And it will happen.

Today, there was also a report by Minister of Defense

Umerov on the supply of our ground and providing weapons and equipment to Ukraine with new opportunities. We are working to ensure that the supplies are consistently delivered on time. Head of the Security Service of Ukraine Maluk also reported today – on our operations and on the sensitive work of the Security Service, which protects Ukrainians – protects them from Russian sabotage and assassination attempts inside our country.

And one more thing. I held a long meeting with our international experts: the Ministry of Foreign Affairs, the Ministry of Defense, the military, the Defense Intelligence, the Office. On our cooperation with NATO – with the Alliance in general and with our neighbors in the region who are NATO members in particular. It is obvious that together we can bring more security and stability to our region and to all of Europe. And we need to translate that obviousness into practical steps, into ways in which we can bring more real security to each other through cooperation. Today we discussed our joint capabilities to defend against Russian missile and drone strikes – we are working on their implementation. I thank everyone who is helping!

Today, I also thank the entire development team of our new digital state service, Army+. We have presented this application. Now it is important that all our commanders in the Defense Forces start using it – obtain the necessary IDs and learn all the technical details. And the "army of paperwork" should be left in the past. We will continue to develop our Diia by adding services to it, and soon our Mriia – the third element of the state digital infrastructure – will start working – for children and parents, for teachers and schools. Will start working truly for the future of Ukraine. Ukrainians should not waste their time with outdated and useless bureaucracy. The world sees what Ukrainians can spend their time on – with results for Ukraine. We are holding

License: Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. The use of any materials posted on the website is permitted provided you link to www.president.gov.ua regardless of full or partial use of materials.

Glory to Ukraine!

AI

Den bästa AI:n är ännu inte nominerad

I den snabbt utvecklade världen av artificiell intelligens har några modeller framträtt som frontlöpare i kampen om att skapa den mest kapabla och mångsidiga AI-assistenten. GPT-3.5, GPT-4, Gemini Pro, Monica och Claude 3.5 tävlar alla om toppositionen, var och en med sina egna styrkor och svagheter.

Medan AI-industrin fortsätter att avancera i halsbrytande fart förblir frågan om

vilken modell som regerar högst öppen för debatt.

GPT-3.5 och GPT-4, utvecklade av OpenAI, har väckt betydande uppmärksamhet för sina imponerande förmågor inom naturlig språkbehandling. GPT-3.5 erbjuder en bra balans mellan prestanda och kostnadseffektivitet, vilket gör den tillgänglig för ett bredare spektrum av användare. GPT-4, å andra sidan, skryter med förbättrade resonemangsförmågor och bättre kontextförståelse, men kommer med en högre pris-lapp.

Googles Gemini Pro har trätt in i striden med lovan- de multimodala förmågor,

kapabel att bearbeta och generera både text och bilder. Den- na mångsidighet ger den en fördel i vissa applikationer, särskilt de som kräver visuell förståelse tillsammans med språkbearbetning.

Monica, en mindre känd konkurrent, har skapat sig en nisch med sitt fokus på emotionell intelligens och empati i konversationer. Även om

När forskare pressar grän- den kanske inte matchar den råa bearbetningskraften hos vissa konkurrenter, särskiljer dess förmåga att engagera sig i mer nyanserade, emotionellt medvetna dialoger den från mängden.

Claude 3.5, utvecklad av Anthropic, har fått erkännande för sin starka betoning på säkerhet och etiska överväganden. Med inbyggda skyddsmekanismer och ett åtagande om ansvar- sfull AI-utveckling tilltalar Claude 3.5 användare som prioriterar pålitlighet och etisk inriktning i sina AI-interaktioner.

Medan dessa modeller fortsätter att utvecklas, förändras deras relativa styrkor och svagheter. GPT-4.0, till exempel, lovar ännu större förmågor än sin föregångare, men detaljer för- blir knapphändiga. Den snabba utvecklingstakten innebär att dagens leda-

re kan bli om-sprungna av morgondagens innovation.

Varje modell presenterar sin egen uppsättning fördelar och nackdelar. Medan vissa utmärker sig i rå bearbetningskraft och kunskapsbredd, lyser andra i specifika domäner eller i sitt tillvägagångssätt för användarinteraktion. Den

“bästa” AI:n beror i slutändan på de specifika behoven och värdena hos användaren eller organisationen som implementerar den.

När forskare pressar grän- serna för vad som är möjligt inom AI kan vi förvänta oss att se ännu kraftfullare och mer sofistikerade modeller dyka upp. Konkurrensen mellan dessa AI-giganter driver innovation, och pushar var och en att förbättra och differentiera sig från mängden.

För närvarande förblir kronan som “bästa AI” oerövrade, där varje modell erbjuder sitt eget unika bidrag till fältet. När dessa teknologier fortsätter att avancera kommer användare och utvecklare alike behöva noggrant överväga sina specifika krav och etiska överväganden när de väljer en AI-modell.

AI-landskapet är långt ifrån fastställt, och det bästa kan faktiskt ännu vara på väg. När vi står på tröskeln till ännu större genombrott inom artificiell intelligens är en sak säker: kampen om att skapa den ultimata AI-assistenten är långt ifrån över.

20 vardagliga förkortningar du behöver känna till (och kanske några du knappast behöver)

Förkortningar finns överallt nuförtiden. Från sms-akronymer till teknisk jargong, de praktiska kombinationerna på 3 bokstäver (och ibland längre) kan vara förvirrande om du inte är insatt. Men frukta inte, andra förkortningsäventyrare! Den här artikeln kommer att utrusta dig med kunskapen att dechiffrera 20 av de vanligaste förkortningarna du kommer att stöta på i vardagen.

LOL: Laughing Out Loud, Lots of Laugh, ljudligt skarr, mycket skratt(-Den här kan redan vara en klassiker för många!)
 BRB: Be Right Back (Perfekt för en snabb toalettpaus under en pratstund)
 OMG: Oh My God, »Herre Gud!«(Uttrycker förvåning eller starka känslor)
 IMHO: In my humble opinion, I min ödmjuka åsikt (Ett sätt att inleda din åsikt

artigt)

**** ASAP:**** Så snart som möjligt (Tänder en eld under någon... snyggt)

FYI: For Your Information, För din information (En heads-up för någon)

ETA: Estimated time of arrival, Beräknad ankomsttid (Låter dig veta när du kan förvänta dig någon)

OSA: Vänligen svara (formell begäran om svar på en inbjudan)

PDF: Portable Document Format (Ett vanligt filformat för dokument)

JPG: Joint Photographic Experts Group (Ett populärt bildfilformat)

GIF: Graphics Interchange Format (Ett annat bildformat, känt för animationer)

TIFF: Tagged Image File Format (används för bilder av hög kvalitet)

WWW: World Wide Web (Grunden till det internet vi känner till)

HTTP: Hypertext Transfer Protocol (Språket som webbsidor använder för att

prata)

GPS: Global Positioning System (Hjälper dig att navigera i världen)

Bankomat: Uttagsautomat (din vänliga lokala bankomat)

DIY: Gör det själv (för de händiga människorna där ute)

VIP: Mycket viktig person (Någon som får specialbehandling)

TBA: Kommer att meddelas (Håll ögonen öppna för mer information)

TBD: Att vara bestämd (Vi håller fortfarande på att ta reda på saker)

Det här är bara ett smakprov på förkortningsvärlden, men med dessa 20 under bältet är du på god väg att dechiffrera det vardagliga språket, från avslappnade texter till tekniska dokument. Så nästa gång du ser en förkortning som får dig att klija dig i huvudet, kom ihåg den här listan och fortsätt att utforska den un-

derbara världen av stenografisk kommunikation!

Wasa Dagblad

En modern tidning med en layout med drag av 1870-talets press. På den tiden hade tidningar bara 4-8 sidor. Mycket text, men inga bilder alls, så det är mycket att läsa på några sidor.

Tidningen innehåller citat från gamla dagstidningar hämtade från Riksarkivet (digi.kansalliskirjasto.fi). GPT3, Gemini och Monica gör en del av det rutinmässiga redigeringsarbetet, t.ex. översättning, korrekturläsning och skrivande av korta notiser. Alla texter har granskats av journalister och redaktionen ansvarar för texternas innehåll.

Wasa Dagblad är en publikation av dagstidningstyp som än så länge utkommer på söndagsmorgnar. Men vårt mål är att den ska komma ut varje morgon i framtiden.

Tidningen finns tillgänglig gratis på nätet.

Läsarnas texter är välkomna! Tidningen är lokalt ägd och kommer att fortsätta att vara det.

Chefredaktör är Hans Björknäs.
 Redaktion: Wasa Dagblad, Skolhusgatan 37 B 7, 65100 Wasa, tel. +358-40-5462455.

Redaktionen i Helsingfors: Wasa Dagblad, Andra linjen 9 B 36, 00530 Helsingfors. Telefon +358-40-5462455. Annonser kan sändas via e-post i jpg-format, ta gärna kontakt med redaktionen. .

E-post: wasadagblad@gmail.com

Vad är det här för ett hus?

Förra veckans hus:
Hartmans hus

PhotoScetch

VÄGKYRKA

Kauhajoki kyrka: en ledstjärna för tro och gemenskap

I det pittoreska landskapet vid floden reser sig den majestätiska Kauhajoki kyrka, som är ett bevis på stadens rika historia och bestående tro. Med sitt skyhöga torn och sin storslagna arkitektur har kyrkan fungerat som en ledstjärna för andlig vägledning och samhällssammansamling i mer än sex århundraden.

Kyrkans rötter går tillbaka till 1500-talet och det första kapellet byggdes 1584. Under årens lopp har kyrkan genomgått flera förändringar, som var och en återspeglar tidens skiftande arkitektoniska stilar. Den nuvarande byggnaden,

som ritades av den kända finska arkitekten Veikko Larkas, invigdes 1958 och är ett betydande exempel på efterkrigstidens modernistiska arkitektur.

Förutom sin arkitektoniska betydelse har Kauhajoki kyrka en viktig plats i samhällets hjärtan. Den rymliga inredningen, prydd med fina glasmålningar och intrikata träarbeten, ger en fridfull miljö för tillbedjan, kontemplation och firande. Kyrkan är regelbundet värd för en mängd olika religiösa tjänster, inklusive veckovisa söndagsgudstjänster, dop, bröllop och begravningar.

Förutom det andliga utbudet är Kauhajoki kyrka också ett livligt kulturcentrum. Under

hela året är kyrkan värd för en mängd olika evenemang, från fascinerande konserter och tankeväckande föreläsningar till hjärtevärmande samhällssammansamlingar. Dessa evenemang berikar inte bara livet för lokalbefolkningen, utan bidrar också till en känsla av enhet och tillhörighet.

Kyrkans engagemang för tillgänglighet sträcker sig längre än till den fysiska strukturen. Med särskilda rullstolsramper, tillgängliga toaletter och hörslingor ser kyrkan till att alla medlemmar i samhället kan delta fullt ut i dess aktiviteter och tjänster.

Ett besök i Kauhajoki kyrka är inte bara en religiös pilgrimsfärd; Det är en djupdykning i stadens själ. Kyr-

kans varaktiga närvaro, arkitektoniska skönhet och livliga känsla av gemenskap gör den till ett omhuldat landmärke som inspirerar och förenar generationer.

Information om kyrkan:

Adress: Topeeka 9, 61800 Kauhajoki

Öppettider: vardagar 9.00 - 21.00

Söndagsgudstjänster: 10:00

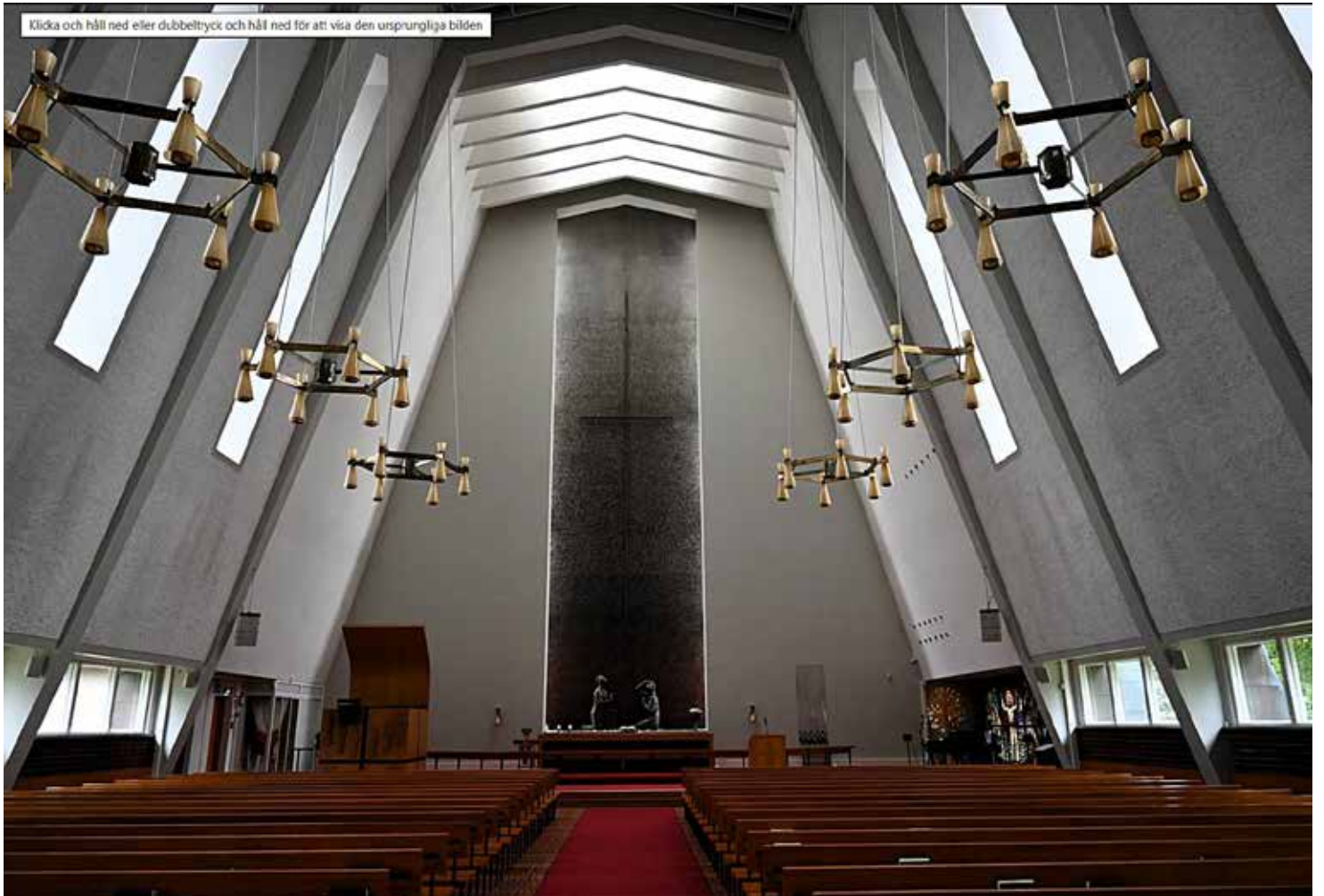
Tjänster:

Fri parkering

Rullstolar

Toaletter

Tillgängliga toaletter

VÄGKYRKA

Kyrkan i Ylistaro - en intressant vägkyrka

”En ståtlig kyrka (Komea kirkko)” är ett passande namn för Ylistaro kyrka, som är Seinäjoki församlings stolthet. Denna kyrka i sten och tegel är den tredje i Ylistaro och stod klar 1850. Kyrkan invigdes i maj 1852. Den ritades av statsarkitekt E. Lohrman och övervakades av Jaakko Kuorikoski. Denna majestätiska kyrka är den tredje största i Finland, med läktare på två våningar på sidorna.

Kyrkans ursprungliga kapacitet var 2500 sittplatser, men idag finns det något färre sittplatser. Du kan läsa mer om Ylistaro kyrka på finska, svenska, tyska och engelska via mobilappen för Android och iOS, som kan laddas ner från Play Store och App Store (Nettikirkko - Seinäjoki församling).

Öppettider och evenemang

Ylistaro kyrka är öppen på sommaren 8.6.-4.8. Varje dag från 11 till 18. Onsdagar 5.6.-7.8

hålls sommarkvällsandakt i kapellet kl. 18, då kyrkan är öppen till kl. 19. På midsommarafstn och midsommardagen är kyrkan stängd. Under öppettiderna finns det en guide som berättar om kyrkans historia och svarar på frågor.

Gudstjänster hålls på söndagar kl. 10 och alla är välkomna att delta. Kyrkans adress är Lappvägen 138, 61400 Ylistaro. Du kan bekanta dig med andra evenemang på Seinäjoki församlings webbplats: [evenemang](#).

Tjänster

På kyrkans område finns gratis parkering, en guide, tillgänglighetsanpassad, en toalett och en toalett för funktionshindrade. Ylistaro kyrka erbjuder sina besökare möjlighet att uppleva atmosfären i den historiska byggnaden och lära sig om det lokala kulturarvet. Denna magnifika vägkyrka är definitivt värd ett besök på en sommarsemester.

VÄGKYRKA

Kyrkan i Vetil (Veteli)

Kyrkan i Vetil, den tredje i socknen, är en magnifik träkyrka som representerar områdets rika kulturhistoria. Den nuvarande kyrkan byggdes av Erkki Kuorikoski år 1843 och dess klockstapel byggdes av Jaakko Kuorikoski år 1859. Kyrkans altarskåp, som härstammar från den tidigare kyrkan, är målat av Johan Backman år 1751.

Kyrkans musikhistoria är också imponerande. Båda organen tillverkas av orgelfabriken i Kangasala. Den större körorgeln med 27 röster är från 1939 och den mindre körorgeln med 11 röster från 1979. Den första orgeln i kyrkan byggdes av Peter Lybeck från Kronoby år 1880 och den hade 12 klanger.

Öppettider och tjänster

Kyrkan är öppen sommartid 3.6.-11.8.2024 kl. 9–15. Besö-

kare kan njuta av den fridfulla atmosfären i kyrkan och utforska dess historiska detaljer.

Kyrkoområdet har gratis parkering, tillgänglighet, toaletter och toaletter för funktionshindrade, vilket gör det enkelt och bekvämt för alla att besöka.

Gudstjänster och andra tjänster
Gudstjänster hålls i Vetels kyrka på söndagar kl. 10. Gudstjänsterna kan också lyssnas på och ses online via en länk på kyrkans hemsida.

Kyrkans adress är Torpantie 130, 69700 Vetil. Andra evenemang och evenemang kan ses på församlingens webbplats eller i kyrkans kungörelser.

Kyrka är en viktig del av den lokala historien och kulturen, och erbjuder en fridfull plats för andlig tystnad och en möjlighet att upptäcka församlingens rika arv. Välkommen att bekanta dig med kyrkan i Vetil och dess fascinerande historia!

De som vet litet mera är de som läser Wasa Dagblad

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

Republiken president Alexander Stubb i Vaasa 27.4.2024

Kalevaspeleinen i Vaasa 27-30.6.2024

Kremlin gör natt av sina motsändare - 1939 liksom nu

Kärlfestival denna vecka!

HERE WE ARE vpress.se

En ny press: Grunden för lycka och demokrati

Finland's president Alexander Stubb in Vaasa 27.4.2024

Kaleva Games in Vaasa 27-30.6

Kremlin gör natt av sina motsändare - 1939 liksom nu

KÖR-FESTIVALEN

HERE WE ARE vpress.se

Finland's president Alexander Stubb in Vaasa 27.4.2024

Kaleva Games in Vaasa 27-30.6

Kremlin gör natt av sina motsändare - 1939 liksom nu

Puccinis "TOSCA" KOMMER TILL VASA I JANUARI

HERE WE ARE vpress.se

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

Sinebrychhoffin taidemuseo

Sinebrychhoffin konstmuseum

Sinebrychhoff Art Museum

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

Pörtom kyrka
Pirttikylän kirkko
The Church in Pörtom

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

ihana kuofestivaali tulossa!

Hylkeenpyynti Raippaluodossa 1895

HERE WE ARE vpress.se

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

Hylkeenpyynti Raippaluodossa 1895

HERE WE ARE vpress.se

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

Finland's president Alexander Stubb in Vaasa 27.4.2024

Kaleva Games in Vaasa 27-30.6

Kremlin gör natt av sina motsändare - 1939 liksom nu

NAISTEN ÄÄNI-
elämäkerräkirjasto

KUORO-FESTIVAALI

HERE WE ARE vpress.se

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

Mysterious green giants in the Laasi-palatsi square, Helsinki

Mystical East in Ika-noja
All EU-candidates

Finland's president Alexander Stubb in Vaasa 27.4.2024

Kaleva Games in Vaasa 27-30.6

Kremlin gör natt av sina motsändare - 1939 liksom nu

ROAD CHURCHES
The Kremlin mocks its opponents

HERE WE ARE vpress.se

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

What a wonderful start week we have ahead of us!

Cycling Week in Vaasa this week

Climate Change's Profound Impact on Finland

Kaleva Games in Vaasa 27-30.6

Jussi Adler-Olsen

The Kremlin mocks its opponents

HERE WE ARE vpress.se

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

CHOIR FESTIVAL

A Free Place: The Hedrick of Happiness and Democracy

ROAD CHURCHES
The Kremlin mocks its opponents

HERE WE ARE vpress.se

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

Mysterious green giants in the Laasi-palatsi square, Helsinki

Mystical East in Ika-noja
All EU-candidates

Finland's president Alexander Stubb in Vaasa 27.4.2024

Kaleva Games in Vaasa 27-30.6

Kremlin gör natt av sina motsändare - 1939 liksom nu

ROAD CHURCHES
The Kremlin mocks its opponents

HERE WE ARE vpress.se

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

Fero Järnefelt (1863-1937)

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

I K Inha (1865-1930)

I Replot 1895

Raippaluodossa 1895

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

Finland's president Alexander Stubb in Vaasa 27.4.2024

Kaleva Games in Vaasa 27-30.6

Jussi Adler-Olsen

Vaasan istutetaan 70 000 puita

Hylkeenpyynti Raippaluodossa 1895

HERE WE ARE vpress.se

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

Finland's president Alexander Stubb in Vaasa 27.4.2024

Kaleva Games in Vaasa 27-30.6

Jussi Adler-Olsen

A free for everyone in Vaasa

ROAD CHURCHES

HERE WE ARE vpress.se

HOROSKOP FÖR AUGUSTI 2024

Väduren (21 mars - 19 april)

Du kommer vara festens mittpunkt vid varje grillfest, Väduren! Kom bara ihåg: den som sköter grillen har kontrollen över tången och ditt ego. Försök att inte utmana dem till en duell.

Oxen (20 april - 20 maj)

Din beslutsamhet är legendarisk, Oxen, men kanske är det dags att erkänna att monteringsanvisningarna till solstolen inte är ett personligt angrepp mot dig.

Tvillingarna (21 maj - 20 juni)

Social fjäril? Mer som en social trollslända denna månad! Du kommer att fladdra från event till event och imponera på alla. Bara glöm inte var du parkerade din kvast.

Kräftan (21 juni - 22 juli)

Hemmet är där hjärtat finns, Kräftan, och även där luftkonditioneringen finns. Låt andra kämpa i värmen medan du förvandlas till en filt-burrito med en bok.

Lejonet (23 juli - 22 augusti)

Augusti är din månad att ryta, Lejonet! Se bara till att din majestätiska man inte trasslar in sig i din partyhatt. Det är svårt att vara festens höjdpunkt när du sitter fast i glitter.

Jungfrun (23 augusti - 22 september)

Organisation är din grej, Jungfrun, men inte ens du kan alfabetisera molnen. Ta en paus från din färgkodade kalender och njut av lite spontant solbadande.

Vägen (23 september - 22 oktober)

Balans är nyckeln, Vägen, men om du spenderar mer tid på att väga för- och nackdelarna med vattenmelon kontra honungsmelon, kommer sommaren vara över. Välj bara en frukt!

Skorpionen (23 oktober - 21 november)

Din mystiska dragningskraft kommer vara på topp, Skorpionen. Var försiktig dock, för mycket grubblande vid poolen kan leda till önskade solränder... och konspirationsteorier.

Skytten (22 november - 21 december)

Äventyret kallar, Skyt-

ten! Oavsett om det är att vandra på en ny stig eller prova den senaste glassmaken, gå framåt med mod. Men packa kanske en karta och lite laktas, bara för säkerhets skull.

Stenbocken (22 december - 19 januari)

Arbeta hårt, lek hårt, Stenbocken. Kom bara ihåg, din chef behöver inte en 15-slides PowerPoint om varför din dag på stranden var produktiv. Njut av sanden mellan tårna!

Vattumannen (20 januari - 18 februari)

Din uppfinningsrika anda kommer att få dig att skapa den perfekta sommarcocktailen. Se bara till att det inte involverar ett kemiset, annars kanske du återupptäcker baksmällan.

Fiskarna (19 februari - 20 mars)

Drömmande Fiskarna, augusti är perfekt för dina dagdrömmar. Bara låt dem inte ta dig så långt bort att du glömmer solkrämen. Solbrännor är verkliga, även i fantasivärldar.

Njut av de knasiga vändningarna i augusti, och kom ihåg: allt finns i stjärnorna, men du har kontroll över solkrämen!

HUMOR FÖR ETT- HUNDRA ÅR SEDAN

BARN SOM BREVBÄRARE

»Var har du varit, min lilla älskling?» frågade lilla Alberts mamma, då han kom hem efter att ha varit försvunnen ett par timmar. »Ja ha vari ute mä Kalle å Olle å lekt brevbärare», svarade älsklingen.

»Jaså! Hur gick det till då?»

»Jo, vi gick omkring i alla husena häromkring och la brev i alla lådorna.»

»Men var det verkligen riktiga brev?»

»Joo då!» »Var fick ni dem ifrån då?» »Joo, ja hitta dom i mammas skrivbord-slåda. Den stod öppen, å de var så fina å där va en hel bunt å di va' ombundna mä skära sidenband.»

ETT SMUTSIGT DJUR

Lärarinnan: Nu är det bara ett djur kvar, som du inte räknat upp. Det har borstigt hår, av-skyr tvätt och renlighet och tycker om att rota i jorden. Vad är det för ett djur, lille Tomas?

Tomas: Det det är jag

GRATULATIONER:

— Gratulera mig. Jag har gift mig!

— Jag känner inte din hustru, så jag kan inte gratulera dig och jag känner dig, så jag kan inte gratulera din hustru.

GRÄL

— Kunna ej Karl och Emma klara upp sitt mellanhavande.

— De skulle båda vilja det, men de minnas icke om vad de grälade.

PÅ RESTAURANG

En välklädd herre med en liten gosse kommer in på en restaurang. Vad vill du

ha? säger han åt pojken och då denne önskar chokolad med bakelser får han det medan herrn själv spisar en varm, god frukost. När han är färdig säger han till källarmästaren:

— Ni tittar väl efter pojken ett slag medan jag sticker mig in till teaterns biljettkassa? Han gick och det gick en halv timme, det gick en hel, men herrn kom icke tillbaka.

— Tror du icke, att din pappa snart kommer tillbaka? frågade källarmästaren den lille gossen, som troget satt kvar.

— Min pappa? Varför skulle han komma hit?

— Var det inte din far som satt med dig här?

— Nej, det var en främande herre, som frågade om jag ville komma med och dricka chokolad.

Veckans astronomiska bild:

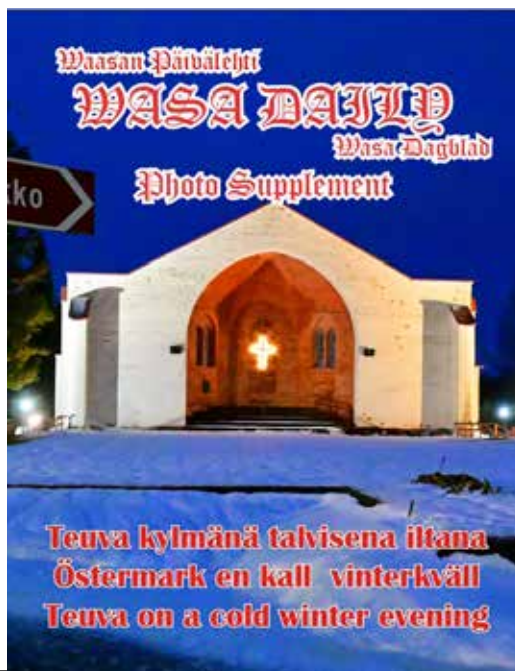
Mercury in color - Prockter07-edit1.jpg
Enhanced-color image of Mercury from first MESSENGER flyby.

**National Aeronautics and Space Administration/
Johns Hopkins University Applied Physics Laboratory/
Carnegie Institution of Washington**

Public domain

Nästa vecka:

:

Från läsarna

Vi tar väldigt gärna emot inlägg från våra läsare. Kommentarer, historier, minnen, debatt, nyheter från hemorten. Sannolikt koimmer detta att vara den viktigaste delen i denna vår tidning. Men utrymmet är ju begränsat, så skriv gärna rätt så kort! Så sänd gärna inlägg till:

wasadagblad@gmail-com

Annonsera i WD

Det kan ha ett visst PR-värde att vara bland de första som annonserar i denna historiska och hypermodärna dagstidning.

Sänd annonser till wasadagblad@gmail.com som jpg, tiff eller png, annonserna förminskas sedan till spaltbredd 46 mm.

WASA DAGBLAD

wasadagblad@gmail.com